
TALEPAPIR

Til: Udenrigsministeren J.nr.: 46.C.10.a.

CC: Bilag:

Fra: Kontoret for Norden, Færøerne og Grønland Dato: 15. juni 2005

Emne: Samråd med Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg den 15. juni 2005 vedr. IWC instruksen til mødet i Ulsan, juni 2005

- **Danmark har i denne sag en række hensyn, der skal tages. Vi har hensynet til en langsigtet bæredygtighed i hvalbestandene, vi har hensynet til bevarelsen af en international hvalforvaltningsorganisation som IWC, vi har hensynet til, at veldokumenterede synspunkter i hele riget, d.v.s. ikke alene danske, men også færøske og grønlandske kan komme til udtryk. Det er afvejningen af disse hensyn, der finder sit udtryk i instruksen til Rigets delegation ved IWC.**
- **Instruksen omhandler ”Kongerigets” samlede stilling til de spørgsmål, som forventes bragt op på mødet i IWC i Ulsan (Sydkorea). Instruksen er forhandlet mellem DK, GRL og Færøerne. Den svarer til instruksen for 2004. Hverken procedure eller indhold adskiller sig fra det, der skete under tidligere regeringer. I realiteten**

er instruksen udtryk for en politik, som har været fulgt i de sidste 18 – 20 år. Der er i øvrigt ingen muligheder for at der på IWC's årsmøde kan samles det nødvendige 3/4 flertal til en ophævelse af moratoriet og heller ikke til at åbne op for bæredygtig fangst. Situationen er altså desværre fastlåst.

Generelle synspunkter om hvalfangst

- **Det er uholdbart i det lange løb at opretholde hvalfangstmoratoriet. Det har heller aldrig været forudset. IWC forudsatte ved vedtagelsen i 1982, at der senest i 1990 kunne vedtages kommercielle fangstkvoter. Opretholdes moratoriet, falder IWC efter min bedømmelse på et eller andet tidspunkt fra hinanden. Går IWC i opløsning, vil der ikke længere være en global organisation, der kan indføre begrænsninger på fangst og varetage dyrevelfærdshensyn i forbindelse med hvalfangst. Den benhårde "bevaringslinie" kan altså føre til det stik modsatte resultat end det der var hensigten, nemlig ureguleret fangst. Der findes et ordsprog, som siger, at det bedste er det godes værste fjende – det gælder i udpræget grad her.**
- **Vi er i den lykkelige situation, at de fleste hvalbestande er på vej op. Der er nu adskillige bestande, hvor det er biologisk fuldt forsvarligt at fange et begrænset antal hvaler. Der er bestande, der ikke må røres og som ikke vil blive rørt i fald en forvaltningsmodel blev vedtaget - blåhvaler for eksempel.**

- Hvis man måtte få enighed om en ny forvaltningsmodel vil man virkelig have sikret hvalbestandene i mange år fremover - idet den matematiske model, der ligger bag ved forvaltningsmodellen er så forsigtigt udformet, at der tages langt mindre end tilvæksten i bestanden. Ideen er jo at tillade de nationer, som vil fange hvaler en vis fangst, samtidig med at bestandene vokser mod et biologisk optimalt stade. Det vil normalt tage 3 - 5 år fra vedtagelsen af forvaltningsmodellen til den producerer tal for hvor mange hvaler, der i givet fald må tages.
- Forvaltningsmodellen vil begrænse fangsten radikalt og samtidig modvirke den "videnskabelige" hvalfangst, som vi ser at Japan og Island gennemfører. Den videnskabelige fangst og oprindelige folks fangst vil tælle med i kvoteberegningen i den foreslåede Revised Management Procedure (RMP). I tilknytning hertil foreslås et "code of conduct" som betyder at de friheder der i dag – fuldt legalt – eksisterer til videnskabelig fangst reduceres.

Fangstmetoder

- Det hævdes, at fangsten med f.eks. harpungranater er meget lidelsesfuld for hvaler, og at de i gennemsnit lider meget længe. Norge, som i kraft af en "objection", fuldt lovligt gennemfører kommerciel hvalfangst, oplyser, at i langt de fleste tilfælde, hvor en

hval rammes korrekt, dør eller bedøves den øjeblikkeligt. I enkelte tilfælde, hvor hvalen ikke rammes korrekt, kan lidelse ikke undgås. Det er imidlertid næppe hensigtsmæssigt at udregne gennemsnitstal, da det er et lille tal, der ikke rammes korrekt. Uden IWC kunne man risikere at enkelte lande ville gå tilbage til den ”kolde” harpun, som er langt billigere og mere smertefuld end harpungranater.

I øvrigt er det ikke fair at sammenligne aflivningsmetoderne i hvalfangsten med f. eks. slagteri af tamdyr. Det mest nærliggende sammenligningsgrundlag er vel jagt på store landdyr som f. eks. hjort og elg, som jo er tilladt i Danmark og i alle de lande, Danmark plejer at sammenligne sig med på dyrevelfærdsområdet.

Særlige overvejelser vedr. Rigsfællesskabet

- **Hvalsagen sætter for alvor rigsfællesskabet på prøve. For Grønland og Færøerne har opretholdelsen af retten til at udnytte alle havets levende ressourcer, herunder havpattedyr som sæl og hval en principiel betydning, der langt overstiger selve den økonomiske eller næringsmæssige værdi af fangsterne. For de to hjemmestyrer er rigsmyndighedernes vilje og evne til at varetage deres interesser i hvalsagen en lakmusprøve på rigsfællesskabets formåen. De forventer, at Danmark og den danske regering loyalt støtter op om deres principielle syn, nemlig at fangst af hvaler er en legitim**

aktivitet, når den udøves på et biologisk bæredygtigt grundlag. På den anden side respekterer de, at Rigets hvalpolitik må bygge på kompromisser, der også tager hensyn til det faktum, at hvalfangst er ret fremmed for beboerne i den sydlige del af Riget. Såfremt folketinget ikke sikrer en forsvarlig hvalforvaltning, der bygger på de velafbalancerede kompromisser, som man nu i en lang årrække har forhandlet sig frem til mellem de tre rigsdeler, er der næppe noget at sige til, om kritikerne af rigsfællesskabet på Færøerne og Grønland ville se dette som et tillidsbrud og hensynsløshed i forhold til de to folk.

- Man må heller ikke glemme, at hver af rigsdelenes forvalter deres egen hvalpolitik, og at det eneste der forhindrer Grønland og Færøerne i at gå enegang på dette område er Hjemmestyrelovens bestemmelser om, at de skal respektere bestemmelser i internationale konventioner, som binder Danmark – dvs. i dag de bestemmelser, der gælder i IWC. Hvis IWC på grund af en fortsat konfrontation mellem fangstlande og antifangstlande faldt sammen som organisation ville den danske regering stå tilbage med meget begrænsede muligheder for indflydelse på Rigsdelenes hvalpolitik.
- I denne sammenhæng bør det ikke overses, at netop det faktum, at Kongeriget Danmark i sig rummer både pro- og antifangstsympatier, og har lært sig at finde kompromisser mellem de ekstreme

holdninger, i sig selv i eminent grad gør Danmark velegnet som brobygger i IWC. Danmark har indtaget holdninger, der er baseret på rationalitet og samarbejdsvilje. Derfor er den danske IWC-kommissær også enstemmigt blevet valgt til formand for IWC, og også blevet udpeget til at lede det vanskelige arbejde med at finde et endeligt kompromis om indførelsen af Revised Management Scheme (RMS), som består, dels af en kvoteberegningsmodel (Revised Management Procedure – RMP), dels af kontrolforanstaltninger mv. Alle disse muligheder ville for alvor blive forskertset, såfremt Danmark bare bliver et menigt medlem af den hårdnakkede anti-fangstfløj. Ved således at skifte holdning ville Danmark risikere at bringe de igangværende forsoningsbestræbelser definitivt i stå, og dermed bringe IWC's fortsatte tilværelse i fare.

- Hvis der er interesse herfor, vil Udenrigsministeriet - senere på året - gerne arrangere et møde, hvor dyreværnsorganisationerne inviteres til en dialog om hvalfangstspørgsmål. Jeg kan også fornemme, at der er et behov om en grundig diskussion med Miljø- og Planlægningsudvalget inden næste instruks udarbejdes – gerne med en teknisk gennemgang fra vores side. Så jeg vil meget gerne tage initiativ hertil i god tid inden næste møde i IWC.**

Danske forhandlingspositioner

- Lad mig kort anføre den danske holdning til nogle af de vigtigste spørgsmål, som kan forventes behandlet på Ulsan-mødet:**

- **Hvalreservater: Danmark vil kunne støtte etablering af hvalreservater såfremt:**
 - 1) Sådanne understøtter IWC-konventionens formål, dvs. tager sigte på at bevare og forvalte hvaler.
 - 2) Er baseret på et videnskabeligt grundlag samt
 - 3) At der i det pågældende område samtidig overvejes regulering af anden menneskelig aktivitet, der vil kunne påvirke hvalerne negativt.
- Regeringen er således ikke modstander af etablering af nødvendige hvalreservater og har stemt for de to store reservater i Det Indiske Ocean og farvandene fra Antarktis op til 40 grader syd. De i dette årti fremsatte to forslag til reservater i hhv. det sydlige Atlanterhav og det sydlige Stillehav opfylder ikke de danske krav, da disse forslag ikke har kunnet opnå en anbefaling fra IWC's videnskabelige komité. De mangler også enhver form for betragtninger om nødvendige supplerende tiltag for beskyttelse af følsom fauna eller flora. I øvrigt er disse områder i medfør af IWC's retligt bindende vedtægter omfattet af forbud mod kommerciel fangst i kraft af moratoriet.
- **IWC's kompetence til at forvalte småhvaler. Danmark vil som tidligere ikke modsætte sig en generel debat om, hvorledes IWC skal – eller ikke skal– forholde sig til småhvaler uden dermed at præjudicere de forskellige holdninger i medlemsstaterne. Man vil fra**

dansk side gøre opmærksom på, at Danmark ikke deler en opfattelse gående ud på, at IWC har forvaltningskompetence.

- **Oprindelige folks fangst.** Tilladt i dag som oprindelige folks traditionelle fangst. Det er den danske holdning, at udarbejdelsen af et muligt formaliseret forvaltningssystem for ”aboriginal-subsistence whaling” skal afvente udarbejdelsen af et forvaltningssystem (RMS) for kommerciel hvalfangst. Dette er som bekendt et arbejde, som endnu ikke er afsluttet. Dertil kommer, at IWC’s videnskabelige komités mulige anbefalinger eller synspunkter i øvrigt vedrørende dette spørgsmål endnu ikke foreligger. Derfor vil man fra dansk side modsætte sig en substansdrøftelse af dette emne med henvisning til, at en sådan drøftelse vil være præmatur.
- **Kommerciel fangst og forvaltningsprocedurer.** På IWC’s årsmøde i 1992 vedtog et bredt flertal, inklusive Danmarks stemme, en resolution, der dels principgodkendte det af IWC’s videnskabelige komité udarbejdede forslag til en revideret forvaltningsprocedure (RMP), dels bestemte, at denne procedure ikke kan gøres operativ, før der er aftalt nye retningslinier for blandt andet inspektion og kontrol (RMS). Der er i Rigsfællesskabet enighed om, at arbejdet med at afklare disse spørgsmål bør ske så hurtigt som muligt.

- På denne baggrund er det Danmarks grundholdning fortsat at være imod forslag om at inddrage nye supplerende emner i debatten om RMS, da dette uundgåeligt vil trænere hele beslutningen yderligere.
- Den danske grundholdning skal dog ikke hindre, at Danmark i givet fald vil kunne tilslutte sig et omfattende ”forlig” i IWC ad modum ”The Chair’s proposal for a way forward on the RMS” fra foråret 2004 om en implementering af RMS og som har støtte af Island, Holland, Spanien, Japan, Sverige og USA.
- Mht. kontrol bemærkes specielt, at Danmark anerkender landes ret til at oprette egne DNA-registre med henblik på at eksempelvis at verificere handel. Et egentligt IWC DNA-register skønnes ikke påkrævet, da et sådant system vil blive meget omkostningskrævende og desuden vanskeligt at administrere.
- Small-type whaling. Det må erkendes, at der er lokalsamfund, som har tradition for en begrænset kommerciel fangst, men som er kommet i klemme under det nuværende – altomfattende – stop for kommerciel fangst af enhver art. Der er herved tale om den fangst, som undertiden betegnes som ”den lille traditionelle kystfangst” eller ”håndværksfangst”. Der er i Rigsfællesskabet enighed om, at tiden er inde til at arbejde aktivt for en snarlig vedtagelse i IWC af rimelige løsninger for de forskellige bæredygtige varianter af small-type whaling.

- **Videnskabelig fangst.** Den skal i dag blot meddeles. Rigets biologer vil i det omfang, det måtte være fagligt muligt, kunne bidrage til drøftelser i IWC's videnskabelige komité om forslag til videnskabelig fangst. Da IWC-kommissionen ikke har nogen retlig kompetence til at bestemme, hvorvidt en sådan aktivitet skal iværksættes, vil man fra dansk side i tilfælde at et resolutionsforslag tilkendegive, at man af traktatmæssige/retlige grunde ikke deltager i en mulig afstemning om sådanne resolutionsforslag. Vi vil stemme imod et evt. ønske fra Japan om at få udvidet sin videnskabelige kvote, da den i så fald bevæger sig ind på det kommercielle område.
- **Fangstmetoder og tilknyttede velfærdsspørgsmål.** Ved drøftelse af hvalfangstmetoder vil Danmark arbejde for, at der så vidt muligt også inddrages data fra jagt på landpattedyr, da denne aktivitet er mest sammenlignelig med hvalfangst. Derimod vil en sammenligning med aflivning af dyr på f.eks. et svineslagteri ikke give samme parallelitet.
- Såfremt temaet begrænses til hvalfangst vil man fra dansk side arbejde for, at IWC kun befatter sig med de hvaler, der efter dansk opfattelse er omfattet af IWC's forvaltningskompetence, dvs. de store hvaler. Hvis småhvaler alligevel inddrages i diskussionen vil de nordatlantiske rigsdele eventuelt kunne besvare faktuelle spørgsmål

samt tilbagevise fejlagtige oplysninger om fangstmetoder anvendt ved småhvalsfangsten på Færøerne og Grønland.